

U S T A W A

z dnia..... 2025 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych

Art. 1. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, 340, 620, 680, 1022 i 1074) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4a w pkt 36 kropkę zastępuję się średnikiem i dodaje się pkt 37 i 38 w brzmieniu:
„37) PKWiU – oznacza to Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 września 2015 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz. U. poz. 1676, z 2017 r. poz. 2453, z 2018 r. poz. 2440, z 2019 r. poz. 2554 oraz z 2020 r. poz. 556);
38) oznaczeniu „ex” – oznacza to, że zakres wymienionych wyrobów lub usług jest węższy niż określony w podanym grupowaniu PKWiU.”;
- 2) w art. 6:
 - a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
„6. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 25, nie ma zastosowania do podatku, o którym mowa w art. 24a, art. 24b, art. 24f i art. 24q.”;
 - b) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
„8. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 25, nie ma zastosowania do osiągniętych przez fundację rodziną przychodów:
 - 1) z najmu, dzierżawy lub innej umowy o podobnym charakterze, której przedmiotem jest:
 - a) przedsiębiorstwo, zorganizowana część przedsiębiorstwa lub składnik majątku służący prowadzeniu działalności przez beneficjenta, fundatora lub podmiot powiązany w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 z fundacją rodzinną, beneficjentem lub fundatorem, przy czym wielkość udziałów i praw, o których mowa w art. 11a ust. 2 pkt 1, wynosi co najmniej 5%,
 - b) budynek mieszkalny, budynek o funkcji mieszanej w części dotyczącej funkcji mieszkalnej, lokal mieszkalny lub ich część, chyba że są wynajmowane bezpośrednio przez fundację rodzinną wyłącznie na cele mieszkaniowe, przy czym:

- zwolnienie to nie obejmuje w szczególności przychodów z tytułu świadczenia usług związanych z zakwaterowaniem (PKWiU 55),
 - ciężar dowodu, że ten budynek, lokal lub ich część są wynajmowane bezpośrednio wyłącznie na cele mieszkaniowe spoczywa na fundacji rodzinnej;
- 2) ze zbycia mienia wniesionego lub przekazanego nieodpłatnie do fundacji rodzinnej lub nabytego przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4, jeżeli zbycie to nastąpiło przed upływem 36 miesięcy licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie, przekazanie lub nabycie;
- 3) z udziału w spółce niebędącej osobą prawną albo w funduszu, spółdzielni lub podmiocie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym albo korzystają ze zwolnienia z opodatkowania takim podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania, przy czym do przychodów tych przepis art. 5 stosuje się odpowiednio.”;
- 3) w art. 16a w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4) tabor transportu morskiego w budowie (PKWiU ex 30.11).”;
- 4) w art. 24q:
 - a) w ust. 1a:
 - pkt 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5) pożyczkę udzieloną przez fundację rodzinną beneficjentowi, fundatorowi lub osobie fizycznej będącej podmiotem powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną, w tej części, która podlegała zwrotowi w danym roku podatkowym i nie została zwrócona do dnia upływu terminu złożenia deklaracji, o której mowa w art. 24s ust. 1, za ten rok podatkowy;”;
 - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
 - „6) pożyczkę udzieloną przez fundację rodzinną beneficjentowi, fundatorowi lub osobie fizycznej będącej podmiotem powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną, na okres co najmniej 10 lat albo na okres krótszy niż 10 lat, jeżeli ostateczny termin obowiązywania umowy wyniósł co najmniej 10 lat;”;
 - dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) wartość umorzonych, przedawnionych lub odpisanych jako nieściągalne należności z tytułu pożyczki udzielonej przez fundację rodzinną beneficjentowi, fundatorowi lub osobie fizycznej będącej podmiotem powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną.”,

b) w ust. 7 wyrazy „pkt 1–4” zastępuje się wyrazami „ust. 1a”.

Art. 2. Przepis art. 6 ust. 8 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się także do mienia wniesionego lub przekazanego nieodpłatnie do fundacji rodzinnej lub nabytego przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 1, po dniu 31 sierpnia 2025 r.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

UZASADNIENIE

I. Wstęp

Przedkładany projekt ustawy stanowi odpowiedź na zidentyfikowane mechanizmy wykorzystywania instytucji fundacji rodzinnej niezgodnie z celem ustawy o fundacji rodzinnej. Zrodziło to potrzebę doprecyzowania i uszczelnienia przepisów podatkowych obejmujących fundacje rodzinne.

Projekt ustawy wprowadza zmiany w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą CIT”.

II. Szczegółowe omówienie zmian

Wraz z wejściem w życie 22 maja 2023 r. ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. poz. 326, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o fundacji rodzinnej”, wprowadzono do polskiego systemu prawnego nową instytucję – fundację rodzinną. Dotychczasowy okres obowiązywania instytucji fundacji rodzinnej pozwolił zidentyfikować ryzyka i potencjalne schematy postępowania w obszarze podatków dochodowych, między innymi w oparciu o analizę specjalistyczną sygnałów wynikających z informacji zawartych w opiniach wydanych w trybie art. 14b par. 5c ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2025 r. poz. 111, z późn. zm.), zwanej dalej: „Ordynacją podatkową”, czy we wnioskach o wydanie opinii zabezpieczającej z art. 119w i nast. Ordynacji podatkowej. W szczególności, wśród praktyk nieznanających uzasadnienia na tle regulacji ustawy o fundacji rodzinnej, jak również ustaw podatkowych, wskazać należy instrumentalne traktowanie tej instytucji. Celem przyświecającym założeniu fundacji rodzinnej nie powinno być wyłączenie dążenie do odroczenia momentu opodatkowania, zwolnienia z opodatkowania lub obniżenia opodatkowania (otrzymanie korzyści podatkowej). Instytucja ta, zgodnie z wolą ustawodawcy, służyć ma przede wszystkim międzypokoleniowej sukcesji. Niedopuszczalnym jest zatem tworzenie sztucznych struktur w celu obiegu środków (w tym wypłat dywidendy) pomiędzy fundacją rodzinną a jej fundatorem, beneficjentami i ich podmiotami powiązanymi. Koniecznym jest także ograniczanie ryzyka występowania sytuacji, w których wniesienie do fundacji rodzinnej majątku następuje jedynie w celu jego zbycia za pośrednictwem preferencyjnie opodatkowanego podmiotu. Odpowiedzią na powyższe ryzyka jest propozycja zmian o charakterze uszczelniającym.

Podkreślenia wymaga, że przepisy regulujące opodatkowanie fundacji rodzinnych nie powinny unicestwiać wprowadzonego przed laty mechanizmu przeciwdziałającego zjawisku unikania opodatkowania podatkiem dochodowym w Polsce poprzez lokowanie aktywów do spółek zależnych zlokalizowanych w jurysdykcjach o preferencyjnym systemie opodatkowania. Z tego względu, proponowana zmiana art. 6 ust. 6 ustawy CIT polega na wskazaniu, iż fundacje rodzinne nie są zwolnione z podatku, o którym mowa w art. 24a ustawy CIT. Instytucja fundacji rodzinnej nie powinna bowiem stać się „zasłoną” dla podmiotów kierujących się intencją uniknięcia stosowania regulacji przewidujących opodatkowanie dochodów zagranicznych jednostek kontrolowanych.

Proponuje się również objęcie fundacji rodzinnej zakresem regulacji zawartych w art. 24f ustawy CIT, tj. podatkiem od dochodów z niezrealizowanych zysków. Przepis ten co do zasady ma na celu zapewnienie, aby w przypadku przeniesienia przez podatnika aktywów lub rezydencji podatkowej poza jurysdykcję podatkową danego państwa, państwo to mogło opodatkować wartość ekonomiczną ewentualnych zysków kapitałowych osiągniętych na jego terytorium,

choć zyski te nie zostały jeszcze zrealizowane w chwili dokonania zmiany jurysdykcji podatkowej.

Fundacja rodzinna, jako szczególna forma organizacyjna umożliwiająca gromadzenie i zarządzanie majątkiem rodzinnym, korzysta ze specyficznego modelu opodatkowania, który w założeniu ma na celu wspieranie wielopokoleniowego przekazywania majątku. Niemniej jednak, funkcjonowanie fundacji rodzinnej może wiązać się z ryzykiem nadużyć w zakresie podatkowym. W związku z powyższym, objęcie fundacji rodzinnej reżimem art. 24f ustawy CIT ma na celu ograniczenie możliwości omijania opodatkowania dochodu. Intencją projektodawcy nie jest ograniczenie funkcji sukcesyjnej fundacji rodzinnej. Wprowadzenie powyższego rozwiązania wpisuje się w ogólną politykę uszczelniania systemu podatkowego, przy jednoczesnym zachowaniu podstawowych celów, dla których fundacja rodzinna została powołana do polskiego porządku prawnego.

Proponowana jest także zmiana art. 6 ustawy CIT poprzez modyfikację ustępu 8, zawierającego w punktach katalog wyjątków od zwolnienia z podatku CIT, z którego, co do zasady, korzysta fundacja rodzinna.

Zmiana w art. 6 ust. 8 pkt 1 lit. b ustawy CIT polega na doprecyzowaniu zakresu przychodów z najmu, dzierżawy lub innych umów o podobnym charakterze, które nie korzystają ze zwolnienia z podatku dochodowego. W praktyce oznacza to, że zwolnienie podatkowe znajdzie zastosowanie jedynie w przypadku najmu *stricte* mieszkaniowego (najmu długoterminowego) – tzn. sytuacji, gdy fundacja rodzinna wynajmuje wskazane w przepisie nieruchomości osobom fizycznym na ich własne potrzeby mieszkaniowe. Natomiast wszelkie inne formy wykorzystania nieruchomości – takie jak najem krótkoterminowy, świadczenie usług zakwaterowania (np. w ramach apartamentów na doby czy tzw. *condohoteli*), wynajem na cele działalności gospodarczej lub komercyjnej – będą objęte opodatkowaniem CIT. W szczególności, regulacja ta obejmie wszelkie formy najmu i dzierżawy o charakterze komercyjnym, w tym najem krótkoterminowy oraz usługi związane z zakwaterowaniem, które zgodnie z dodanym art. 6 ust. 8a obejmują m.in. usługi zaklasyfikowane w dziale 55 Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU).

Proponuje się ponadto, w art. 6 ust. 8 pkt 2 ustawy CIT, dodanie przepisu przewidującego brak zastosowania zwolnienia z podatku CIT w przypadku zbycia mienia wniesionego lub przekazanego nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, lub nabytego przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy CIT, jeżeli zbycie to nastąpiło przed upływem 36 miesięcy licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło to wniesienie, przekazanie lub nabycie.

Wprowadzenie ograniczenia czasowego związanego ze zbyciem mienia wzmocni mechanizmy zabezpieczające realizację celów statutowych fundacji rodzinnej, w szczególności interes beneficjentów. Fundacja rodzinna jako narzędzie sukcesji powinna mieć zapewnioną przestrzeń do skoncentrowania się na długoterminowych inwestycjach. Proponowana zmiana ma również na celu ograniczenie ryzyka nadużyć tej instytucji. Określenie konkretnego okresu, w którym fundacja rodzinna nie może zbywać wniesionego do niej mienia z zachowaniem neutralności podatkowej, ograniczy możliwość wykorzystania fundacji rodzinnej jako narzędzia do szybkiego osiągnięcia korzyści kosztem celu, dla którego utworzono tę instytucję. Ograniczenie możliwości zbycia mienia przyczyni się także do zwiększenia zaufania społecznego do tej instytucji, potwierdzając jej cel, jakim jest planowanie sukcesji, oraz promując stabilność finansową i zachęcając do budowania długoterminowej wizji działania fundacji rodzinnej.

Proponowane rozwiązanie obejmuje każde mienie (wszelkie składniki majątkowe) wniesione lub przekazane nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, lub nabyte przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy CIT.

Odnosząc się do przyjętego, 36-cio miesięcznego terminu, należy podkreślić, że wobec fundacji rodzinnej, będącej osobą prawną, istnieje analogia do innych podatników podatku dochodowego od osób prawnych. Przykładem podobnego mechanizmu jest przewidziany ustawą CIT dwuletni okres nieprzerwanego posiadania udziałów lub akcji w spółce wypłacającej zyski, co ma zastosowanie w ramach reżimu polskiej spółki holdingowej. Z kolei w przypadku alternatywnej spółki inwestycyjnej obowiązuje analogiczny warunek dwuletniego okresu nieprzerwanego posiadania udziałów lub akcji, stanowiący podstawę do korzystania z przewidzianych przepisami preferencji podatkowych. Dodatkowo, warto wskazać, że analogiczne terminy obowiązują także w innych przepisach podatkowych. Przykładowo, ulga mieszkaniowa w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) wymaga spełnienia warunku posiadania nieruchomości przez okres co najmniej 5 lat. Wprowadzenie 36-miesięcznego okresu jest więc uzasadnione zarówno z punktu widzenia porównawczego do innych rozwiązań podatkowych, jak i z perspektywy zapewnienia stabilności oraz przewidywalności w funkcjonowaniu fundacji rodzinnej, przy jednoczesnym zachowaniu atrakcyjności tej instytucji.

Dodawany w art. 6 ust. 8 pkt 3 ustawy CIT przepis odwołuje się do osiągniętych przez fundację przychodów z działalności wskazanej w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej. Zwolnieniu nie będą zatem podlegały z udziału w spółce niebędącej osobą prawną albo w funduszu, spółdzielni lub podmiocie, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej, prowadzących działalność gospodarczą, jeżeli nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym albo korzystają ze zwolnienia z opodatkowania takim podatkiem od całości swoich dochodów, bez względu na źródło ich osiągania.

Wskazać przy tym należy, że za brzmieniem art. 3 pkt 9 Ordynacji podatkowej, przez działalność gospodarczą rozumieć należy każdą działalność zarobkową w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.), a także każdą inną działalność zarobkową wykonywaną we własnym imieniu i na własny lub cudzy rachunek, nawet gdy inne ustawy nie zaliczają tej działalności do działalności gospodarczej lub osoby wykonującej taką działalność do przedsiębiorców.

Projektowana regulacja stanowi kolejny etap działań ustawodawczych mających na celu uszczelnienie systemu podatkowego, prowadzonych w oparciu o analizę praktyki rynkowej. W szczególności jest ona odpowiedzią na zaobserwowane przypadki obchodzenia przepisów dotyczących opodatkowania dochodów osiągniętych za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo. Pomimo bowiem wprowadzenia do ustawy CIT ust. 7 w art. 1, który miał na celu ograniczenie potencjalnych nadużyć związanych z wykorzystywaniem spółek jawnych, w których współnikiem jest fundacja rodzinna, dotychczasowa praktyka pokazuje, że regulacja ta nie rozwiązała w pełni problemu unikania opodatkowania dochodów osiągniętych za pośrednictwem struktur transparentnych podatkowo. W szczególności chodzi o sytuacje, w których podmioty transparentne są wykorzystywane w taki sposób, aby dochód generowany przez nie pozostawał poza zakresem opodatkowania. Analiza przypadków identyfikowanych w praktyce wskazuje, że nadużycia dotyczące tego typu struktur występują zwłaszcza w kontekście udziałów w zagranicznych podmiotach transparentnych podatkowo. Obserwowane nadużycia z udziałem struktur transparentnych obejmują w szczególności udziały w

zagranicznych spółkach transparentnych podatkowo, takich jak np. amerykańska spółka *Limited Liability Company* (zgodnie z przepisami prawa Stanów Zjednoczonych Ameryki, spółka taka nie ma, podobnie jak polskie spółki osobowe, podmiotowości podatkowej, tzn. nie jest podatnikiem podatku dochodowego, a jest transparentna podatkowo, co oznacza, że przychody i koszty jej działalności są opodatkowane na poziomie wspólnika) czy luksemburska spółka *Special Limited Partnership (Societe en Commandite Specjale)* – według prawa Luksemburga spółka taka nie posiada osobowości prawnej, zaś podatnikami podatku dochodowego są wspólnicy.

Celem projektowanej zmiany jest przeciwdziałanie tworzeniu struktur, w których fundacja rodzinna, mimo ograniczeń wynikających z art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej co do dopuszczalnego zakresu działalności, uzyskuje korzyści z prowadzenia działalności wykraczającej poza ten zakres, wykorzystując w tym celu podmioty transparentne podatkowo lub objęte pełnym zwolnieniem z opodatkowania. W sytuacji, gdy zarówno fundacja rodzinna, jak i podmiot, w którym uczestniczy, korzystają ze zwolnień podatkowych, dochodzi do powstania struktury, która, mimo prowadzenia działalności gospodarczej, nie prowadzi do powstania obowiązku podatkowego w CIT. Powoduje to naruszenie zasady sprawiedliwości podatkowej oraz podważa cele wprowadzenia fundacji rodzinnej jako instytucji służącej planowaniu sukcesji majątkowej, a nie prowadzeniu działalności gospodarczej w sposób uprzywilejowany podatkowo.

Jednocześnie projektowana regulacja przewiduje, że możliwość korzystania ze zwolnienia z opodatkowania może zostać utrzymana w przypadku, gdy fundacja rodzinna uczestniczy w podmiotach transparentnych, które *de facto* nie prowadzą aktywnej działalności gospodarczej, a ich funkcja sprowadza się do lokowania majątku i zarządzania nim w sposób pasywny, tj. prowadzą działalność swoim charakterem zbliżoną do funkcji samej fundacji. Utrzymanie zwolnienia w takich przypadkach jest uzasadnione, ponieważ działalność tych podmiotów nie wykracza istotnie poza zakres działalności, do której uprawniona jest fundacja rodzinna, i nie stanowi podstawy do optymalizacji podatkowej.

W sytuacjach określonych katalogiem zawartym w art. 6 ust. 8 ustawy CIT, wskazane w tej regulacji przychody podlegać będą opodatkowaniu podatkiem CIT na zasadach ogólnych. Jednocześnie, fundacja rodzinna będzie mogła pomniejszyć podatek, o którym mowa w art. 24q ustawy CIT, o kwotę podatku zapłaconego na zasadach ogólnych.

Dodatkowo, proponuje się zmiany w art. 24q ust. 1a ustawy CIT polegające na doprecyzowaniu katalogu tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej. Zmiana ma charakter uszczelniający względem obowiązującego katalogu. Zgodnie z dodawanym pkt 7, ukryty zysk stanowić będzie także wartość umorzonych, przedawnionych lub odpisanych jako nieściągalne należności z tytułu pożyczki udzielonej przez fundację rodzinną beneficjentowi, fundatorowi lub osobie fizycznej będącej podmiotem powiązanym z beneficjentem, fundatorem lub fundacją rodzinną.

Projekt przewiduje także zmiany o charakterze porządkowym, dotyczące wprowadzenia w art. 4a ustawy CIT definicji PKWiU.

III. Przepisy przejściowe, końcowe

W projekcie ustawy przewiduje się również wprowadzenie przepisu przejściowego (art. 2 projektu). Odnosi się on do art. 6 ust. 8 pkt 2 ustawy CIT w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, który znajdzie zastosowanie także do mienia wniesionego, przekazanego nieodpłatnie do fundacji rodzinnej, lub nabytego przez fundację rodzinną od podmiotu powiązanego w

rozumieniu art. 11a ust. 1 pkt 4 ustawy CIT, po dniu 31 sierpnia 2025 r. Termin ten został ustanowiony w celu zapobieżenia sytuacjom polegającym na sztucznym wnoszeniu mienia do fundacji rodzinnej i jego szybkim zbyciu w związku z procedowaniem niniejszych zmian uszczelniających, co mogłoby prowadzić do nadużyć i agresywnej optymalizacji podatkowej.

Art. 3 stanowi, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

IV. Dodatkowe informacje

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt nie stwarza zagrożeń korupcyjnych.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Jarosław Neneman Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Jarosław Szatański Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, tel. 22 694 33 26 e-mail: jaroslaw.szatanski@mf.gov.pl	Data sporządzenia 29 sierpnia 2025 r. Źródło: Inicjatywa własna Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD293
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Istotą problemu są wymagające zmian uszczelniających regulacje dotyczące opodatkowania fundacji rodzinnej. Obecnie obowiązujące, preferencyjne zasady opodatkowania fundacji rodzinnych, wymagają zmian ukierunkowanych na zabezpieczenie realizacji pierwotnego celu wprowadzenia do polskiego porządku prawnego tej instytucji, tj. stworzenia mechanizmu bezpiecznej sukcesji.

Dotychczasowy okres obowiązywania instytucji fundacji rodzinnej pozwolił zidentyfikować ryzyka i potencjalne schematy postępowania w obszarze podatku dochodowego. Analiza praktyk rynkowych ujawniła przypadki wykorzystywania fundacji rodzinnej w sposób sprzeczny z celem, jakiemu ta instytucja ma służyć, zgodnie z ustawą z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 326, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o fundacji rodzinnej”, oraz z przepisami ustaw podatkowych.

W szczególności, identyfikowane są przypadki instrumentalnego traktowania fundacji rodzinnej, w których jej powołanie służy wyłącznie uzyskaniu korzyści podatkowych – takich jak odroczenie momentu opodatkowania, całkowite zwolnienie z podatku czy też obniżenie jego wysokości. W takich sytuacjach instytucja ta wykorzystywana jest niezgodnie z jej głównym celem, jakim zgodnie z intencją ustawodawcy jest wspieranie międzypokoleniowej sukcesji rodzinnego majątku. Niedopuszczalnym jest zatem tworzenie sztucznych struktur obiegu środków pomiędzy fundacją rodzinną a jej fundatorem, beneficjentami oraz powiązanymi z nimi podmiotami. Dodatkowo, identyfikuje się sytuacje, w których majątek jest wnoszony do fundacji rodzinnej wyłącznie w celu jego późniejszego zbycia, z wykorzystaniem preferencyjnego reżimu podatkowego, przysługującego fundacjom rodzinnym. Istotnym obszarem nieprawidłowości jest także prowadzenie przez fundacje rodzinne działalności operacyjnej, wykraczającej poza dozwolony katalog działalności określony w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej, w szczególności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo. Obserwuje się bowiem przypadki obchodzenia ograniczenia wynikającego z art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej np. poprzez tworzenie struktur z wykorzystaniem podmiotów transparentnych podatkowo – w tego rodzaju schematach fundacja rodzinna formalnie nie prowadzi działalności gospodarczej, lecz kontroluje lub uczestniczy w podmiotach, które taką działalność prowadzą. W praktyce dochodzi zatem do obejścia przepisów ograniczających zakres aktywności fundacji rodzinnej, a przy tym często także do agresywnej optymalizacji podatkowej w sposób niezgodny z celem ustawy.

Tego rodzaju schematy są sprzeczne z istotą instytucji fundacji rodzinnej i prowadzą do obchodzenia przepisów podatkowych oraz podważają transparentność funkcjonowania fundacji rodzinnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowanym rozwiązaniem problemu są zmiany uszczelniające dotyczące opodatkowania fundacji rodzinnej, tj. uzależnienie stosowania preferencyjnego sposobu opodatkowania od utrzymania własności składników majątku przez określony czas, tj. 36 miesięcy; wyeliminowanie możliwości unikania opodatkowania przez fundację rodzinną poprzez prowadzenie działalności za pośrednictwem podmiotów transparentnych podatkowo; włączenie fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC) oraz w reżim przepisów o opodatkowaniu dochodów z niezrealizowanych zysków (*exit tax*); doprecyzowanie zasad opodatkowania osiągniętych przez fundację rodzinną przychodów ze wskazanych umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania (najem krótkoterminowy), doprecyzowanie regulacji w obszarze tzw. ukrytych zysków fundacji rodzinnej, w zakresie pożyczek udzielanych przez fundację rodzinną.

Spodziewanym efektem proponowanych zmian jest ograniczenie wykorzystywania fundacji rodzinnej jako narzędzia do

agresywnego unikania opodatkowania, a tym samym zwiększenie transparentności i efektywności systemu podatkowego. Rozwiązania te mają na celu zabezpieczenie wykorzystywania fundacji rodzinnych w zgodzie z ich pierwotnym celem, jakim jest zarządzanie majątkiem i planowanie sukcesji, a nie realizacja agresywnych strategii podatkowych. W rezultacie przewiduje się zwiększenie wpływów budżetowych oraz wzmocnienie zaufania do sprawiedliwości i równości systemu podatkowego.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W zakresie podatków bezpośrednich, w tym podatku dochodowego od osób prawnych, każde państwo członkowskie UE może realizować własną politykę podatkową. Kwestie regulowane projektem ustawy nie podlegają też żadnej formie harmonizacji na szczeblu UE czy umów międzynarodowych. Na ten moment Unia Europejska nie narzuca swoim członkom jednolitego systemu podatków bezpośrednich. Poszczególne państwa członkowskie mogą więc ustalać zakres opodatkowania według własnego uznania.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych - fundacje rodzinne	ok. 4 tys.	MF (dane rejestracyjne CRP KEP)	W zakresie zmian dot. zasad opodatkowania fundacji rodzinnych pozytywne ze względu na ograniczenie wątpliwości interpretacyjnych związanych ze stosowaniem przepisów, także dla tych fundacji rodzinnych, które nie stosują działań optymalizacyjnych (m.in. poprzez budowanie pozytywnego wizerunku takich podmiotów). Negatywny z uwagi na wprowadzane ograniczenia dot. zwolnienia od podatku fundacji rodzinnych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W odniesieniu do projektu nie były prowadzone konsultacje poprzedzające jego przygotowanie, tzw. pre-konsultacje publiczne.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz.U. z 2025 r. poz. 677) oraz stosownie do § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.), projekt ustawy podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt zostanie przekazany następującym organizacjom:

1. Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej
2. Business Centre Club
3. Konfederacja „Lewiatan”
4. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców
5. Krajowa Rada Doradców Podatkowych
6. Stowarzyszenie Księgowych w Polsce – Zarząd Główny
7. Krajowa Izba Gospodarcza
8. Polska Rada Biznesu
9. Fundacja Małych i Średnich Przedsiębiorstw
10. Izba Pracodawców Polskich
11. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
12. Polska Fundacja Rozwoju
13. UNICORN Europejska Unia Małych i Średnich Przedsiębiorstw
14. Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce
15. Międzynarodowe Stowarzyszenie Podatkowe IFA
16. Instytut Finansów Publicznych
17. Organizacja Pracodawców Rada Przedsiębiorców
18. Instytut Biznesu Rodzinnego
19. Family Business Network Poland
20. Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych
21. Fundacja Firmy Rodzinne

W celu zaopiniowania projekt otrzymają:

1. Rzecznik Małych i Średnich Przedsiębiorców
2. Rada Dialogu Społecznego
3. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim (jako sąd rejestrowy dla fundacji rodzinnych)

Zakłada się, że konsultacje projektu ustawy będą przeprowadzone w III kwartale 2025 r, których czas trwania jest planowany na 14 dni. Wyznaczenie ww. terminu podyktowane jest pilnym charakterem projektowanych zmian, związanych z koniecznością szybkiego uszczelnienia przepisów podatkowych oraz przeciwdziałania trwającym praktykom agresywnego unikania opodatkowania. Wskazany termin umożliwi niezwłoczne rozpoczęcie procesu legislacyjnego, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości zgłoszenia uwag przez zainteresowane podmioty.

Podsumowanie wyników konsultacji zostanie przedstawione po ich zakończeniu w Raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 2025	1 2026	2 2027	3 2028	4 2029	5 2030	6 2031	7 2032	8 2033	9 2034	10 2035	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	196	202	208	214	220	225	231	235	240	245	2 216
budżet państwa	0	196	202	146	150	154	158	162	165	168	172	1 673
JST	0	0	0	62	64	66	67	69	70	72	73	543
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	196	202	208	214	220	225	231	235	240	245	2 216
budżet państwa	0	196	202	146	150	154	158	162	165	168	172	1 673
JST	0	0	0	62	64	66	67	69	70	72	73	543
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Projektowane rozwiązania będą miały pozytywny wpływ na dochody sektora finansów publicznych, w tym na dochody budżetu państwa oraz dochody jednostek samorządu terytorialnego.
	Projektowane rozwiązania pozostaną bez wpływu na wydatki sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projekt przewiduje zmiany uszczelniające, które przekładają się na ograniczenie zakresu podmiotowego zwolnienia z CIT fundacji rodzinnych, a tym samym na poszerzenie zakresu podstawy opodatkowania podatkiem CIT na zasadach ogólnych (stawka 19% CIT). Fundacja rodzinna jest obecnie, co do zasady, podmiotowo zwolniona z podatku CIT – obejmuje to dochody (przychody) osiągane przez FR z działalności wskazanej w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej (tzw. dozwolona działalność gospodarcza). Kategoriom dozwolonej działalności wymienionym w art. 5 ustawy o fundacji rodzinnej odpowiadają poszczególne pozycje części D deklaracji CIT-8FR – w pozycjach tych fundacje rodzinne, które składają deklarację, wykazać powinny osiągnięty dochód (przychód) zwolniony. Projektowane przepisy ograniczają podmiotowe zwolnienie, o którym mowa powyżej – to znaczy część dochodów, które były dotychczas zwolnione, zostaną opodatkowane na zasadach ogólnych. Dotyczy to: 1. Dochodów (przychodów) z tytułu zbycia mienia – projektowany jest bowiem przepis zgodnie z którym zwolnienie uzależnione jest od utrzymania własności składników majątku przez określony czas (3 lata). 2. Dochodów (przychodów) wynikających z przystępowania lub uczestnictwa w podmiotach transparentnych (szczegółowe kryteria dla takiego podmiotu określa projektowany przepis). 3. Dochodów (przychodów) z najmu krótkoterminowego – tj. określonych projektowanym przepisem umów, których przedmiotem jest oddanie nieruchomości do odpłatnego korzystania.
--	--

	W celu oszacowania skutków finansowych projektowanych rozwiązań wykorzystano dane wykazane w deklaracji CIT-8FR za 2024 r. w zakresie dochodów zwolnionych. I tak dochody zwolnione z tytułu: - zbycia mienia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1, z zastrzeżeniem ust. 3 ustawy o fundacji rodzinnej – wyniosły 0,5 mld zł, - przystępowania i uczestnictwa w spółkach handlowych, funduszach inwestycyjnych, spółdzielniach oraz podmiotach o podobnym charakterze – o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o fundacji rodzinnej – wyniosły 8,1 mld zł, - najmu, dzierżawy lub udostępniania mienia do korzystania na innej podstawie – o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o fundacji rodzinnej; nie dotyczy najmu, o którym mowa w art. 6 ust. 8 ustawy CIT – wyniosły 0,1 mld zł. Założono, że wprowadzenie projektowanych rozwiązań wpłynie na ograniczenie wyżej wymienionych dochodów zwolnionych ca’ o 10%. Szacuje się wpływ na dochody jednostek samorządu terytorialnego począwszy od 2028 r. Zgodnie bowiem z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.) podstawą do ustalania dochodów tych jednostek - począwszy od 1 stycznia 2025 r. - stanowią dochody podatników prowadzących działalność na terenie danej jednostki wykazane w zeznaniach podatkowych (podstawą dla dochodów JST w 2028 r. będą dochody podatników wynikające z zeznania za 2026 r.). Szacując skutki budżetowe uwzględniono wskaźniki makroekonomiczne określone w <i>Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą szacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (Aktualizacja – lipiec 2025 r.)</i>.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	-196	-202	-208	-220	-245	-2 216
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nowelizacja przyczyni się do wzrostu pewności prawa i jednolitości jego stosowania.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wejście w życie nowelizacji będzie miało pozytywny wpływ na obywateli, w tym osób starszych i niepełnosprawnych, gdyż przyczyni się do wzrostu pewności prawa i poprawy jednolitości stosowania prawa.						
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Omówione w pkt 6 OSR
--	----------------------

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: Projekt przewiduje wprowadzenie nowych obowiązków administracyjnych w zakresie włączenia fundacji rodzinnej w reżim przepisów o zagranicznej jednostce kontrolowanej (CFC).
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
Komentarz:	
9. Wpływ na rynek pracy	
Proponowane regulacje nie mają bezpośredniego wpływu na rynek pracy.	
10. Wpływ na pozostałe obszary	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:
	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Planowane zmiany nie mają wpływu na pozostałe obszary.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Przepisy ustawy wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Nie przewiduje się ewaluacji ex post, gdyż nie zidentyfikowano potrzeby ewaluacji efektów projektu w długim horyzoncie czasowym. Wpływy podatkowe, w tym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, podlegają bieżącej analizie.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak załączników	